φόβον τοῦ Θεοῦ; Μωρία ἠδύνατο εὐλογώτερον νὰ ὀνομασθῇ. Δὲν καταβαίνει ἄνωθεν, ἀλλ' εἶναι γηΐνη, σαρκικὴ, διαβολική. Δὲν διδάσκει οὐράνια μαθήματα εἰς τὸν ἄνθρωπον. Θεωρεῖ αὐτὸν ὡς γηγενῆ μόνον, οὐχὶ δὲ ὡς κληρονόμον τῆς αἰωνιότητος. Ἐκείνη, καὶ ἐκείνη μόνον ἀξίζει νὰ ὀνομάζεται σοφία, ἥτις θεωρεῖ τὸν ἄνθρωπον ὡς ἀθάνατον, καὶ διδάσκει αὐτὸν ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ φοβῆται καὶ νὰ λατρεύῃ τὸν Θεὸν, παρ' οὗ μόνου δύναται νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς αἰωνίου μακαριότητος.

ΠΕΡΙ ΓΕΡΜΑΝΩΝ ΚΑΙ ΓΑΛΛΩΝ.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ κυριεύει ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας εἰς τὴν Γαλλίαν, εἰσχωρεῖ παντοῦ, λαμβάνει διάφορα σχήματα, καὶ δίδει ὕλην εἰς πᾶσαν συναναστροφήν· ἐξεναντίας δὲ, ἔχει ὀλίγην ἐπιῤῥοὴν εἰς τὸν κοινὸν βίον τῶν Γερμανῶν. Ἐπειδὴ οὗτοι, ὀρεγόμενοι πρὸ πάντων τὴν ὑλικὴν εὐδαιμονίαν, ἐπιθυμοῦντες δὲ τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην, καὶ ζῶντες τρόπον τινὰ διανοητικῶς, ἀποφεύγουσι τὴν τύρβην καὶ τοὺς περισπασμοὺς τῶν κοινῶν πραγμάτων· φοβοῦνται δὲ τοὺς ἀγῶνας τῶν δικαστηρίων καὶ τοῦ βήματος, ὡς ἐμπόδιον τῆς ἡσυχίας των.

Ἀπὸ τὴν ἔμφυτον κλίσιν τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν μοναξίαν, τὴν μελέτην, τὴν οἰκιακὴν συμβίωσιν, καὶ τὴν σιωπὴν τοῦ σπουδαστηρίου, καταλαμβάνομεν τὴν προσοχὴν καὶ ψυχρότητα, τὴν ὁποίαν φέρουσιν εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς σχέσεις, καθὼς καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς εἰλικρινοῦς ἐκείνης ἀγαλλιάσεως καὶ τῆς εὐθύμου παῤῥησίας, αἱ ὁποῖαι καθιστῶσι τόσον εὐάρεστον τῶν Γάλλων τὴν ἔντευξιν· ὅθεν πολλάκις ἐπιποθοῦσιν εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ ἄνθος τῆς συμπεριφορᾶς καὶ τὴν κομψότητα τῶν ἠθῶν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδιαιτέρων εἰς τοὺς Γάλλους φράσεων· ἀλλὰ στερημένοι τὴν ἀγοραίαν καὶ τὴν τριοδικὴν κοινωνικότητα, ἔχουσιν ὅμως τὴν ἀληθινὴν εὐγένειαν τῆς καρδίας· ἐπειδὴ οἱ Γερμανοὶ διακρίνονται μεταξὺ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν κατὰ τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀγαθωσύνην, καὶ τὴν εἰλικρίνειαν.

Αἱ Γερμανίδες δὲν ἔχουσι τὴν ζωηρὰν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν λαμπρὰν φαντασίαν, διὰ τῆς ὁποίας αἱ Γαλλίδες φαίνονται τόσον θελκτικαί· λείπει δὲ ὁμοίως εἰς αὐτὰς καὶ ἡ ἑτοιμολογία, καθὼς καὶ ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη ὀξυδέρκεια, ἥτις βλέπει τὰ ἀποκρυφώτατα μυστήρια τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, καὶ δίδει σχῆμά τι ἰδιόῤῥυθμον καὶ ἁπαλὸν εἰς τὴν συνηθεστάτην ἰδέαν. Ἀλλὰ διαπρέπουσι κατ' ἀρετὰς, διὰ τῶν ὁποίων γίνονται ἐράσμιαι καὶ ἀξιοπόθητοι εἰς ὅλους, ὅσοι εὐτύχησαν νὰ ἀποκτήσωσι τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην των, δηλ. κατὰ τὴν ἀφέλειαν τῆς καρδίας καὶ τὴν ἀθωότητα τῶν αἰσθημάτων, πηγάζουσαν ἀπὸ ἔμφυτον ἀγαθότητα καὶ εὔνοιαν πρὸς τοὺς ξένους· ὑπάρχει δὲ καὶ ὁ χαρακτὴρ αὐτῶν ὁμαλώτερος, καὶ ἡ ἄμεσος συνομιλία των ἡδονικωτέρα, ἂν καὶ εἰς τὸν κόσμον δὲν ἔχῃ ἐπίδειξιν καὶ θέλγητρα.

Τὸ ἐπικρατέστατον τῶν πλεονεκτημάτων εἰς τὴν Γαλλίαν εἶναι ἡ ἀγχίνοια· ἀλλ' οἱ Γερμανοὶ ἔχουσι γενναιοτέραν ψυχὴν καὶ πλειοτέραν φαντασίαν. Οἱ Γάλλοι πάλιν ὡς ὀξεῖς καὶ εὐαίσθητοι διαλογίζονται μὲν ταχέως, ἀλλ' ἐπιπολαίως, ἐνῷ οἱ Γερμανοὶ, ὡς σκεπτικώτεροι, ἐμβριθέστεροι, καὶ εὐσυνειδητότεροι, διανοοῦνται καὶ κρίνουσι βραδέως μὲν, ἀλλ' ἀσφαλῶς· ἐκ τούτου δὲ γεννᾶται ἡ παροιμιώδης ἐκείνη καὶ κοινῶς χλευαζομένη βραδύτης τοῦ Γερμανικοῦ χαρακτῆρος, ἥτις ὅμως μαρτυρεῖ κυρίως τὴν φρόνησιν καὶ τὸ ὀρθὸν λογικὸν τοῦ ἔθνους.

Οἱ Γερμανοὶ τιμῶσι πολὺ τὴν ἠθικὴν, ἥτις φαίνεται μεταξὺ αὐτῶν καθαρὰ, μεγαλοπρεπὴς, καὶ αὐστηρὰ, καθὼς ἀπαιτεῖ τωόντι ὁ Χριστιανισμός.

Ἂν μονολεξεὶ ἤθελον νὰ εἰκονίσω τοὺς Γερμανοὺς, ἔλεγον ὅτι ὑπάρχουσι μεγαλόψυχοι· ἡ δὲ ἀρετὴ αὕτη δὲν γεννᾶται ἀπὸ τοὺς διαφόρους συνδυασμοὺς τοῦ πνεύματος, οὔτε ἀπὸ τὴν εὐαισθησίαν, ἀλλ' ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅθεν διὰ τὰ ψυχολογικὰ αὐτῶν φρονήματα οἱ Γερμανοὶ ἐσεβάσθησαν πάντοτε τὰ ὑψηλὰ δόγματα τοῦ ἀΰλου καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ὡς ἀκρογωνιαῖον λίθον τοῦ θρησκευτικοῦ οἰκοδομήματος.

Ἡ δὲ εἰλικρίνεια καὶ ἁπλότης χύνουσιν ἀνέκφραστόν τινα χάριν εἰς τὰς οἰκιακὰς τοῦ Γερμανοῦ σχέσεις καὶ τὰς ἐθνικὰς ἑορτὰς, ἀγνώριστον εἰς ἄλλους τόπους· ἀρκεῖ τωόντι νὰ ζήσῃ τις ἐν μέσῳ αὐτῶν ὀλίγον χρόνον διὰ νὰ αἰσθανθῇ τὰ θέλγητρα καὶ τὴν σεβασμιότητα τοῦ λαοῦ τούτου· πρέπει δὲ μάλιστα νὰ τὸν ἴδῃ τις εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, ἥτις πανηγυρίζεται τόσον λαμπρῶς καθ' ὅλην τὴν Γερμανίαν· ἐπειδὴ παλάτια καὶ καλύβια, νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὁμοίως φαιδρύνονται· τότε δὲ εἰς πᾶσαν ὁμήγυριν οἰκογενείας εὑρίσκει ὁ ξένος τὴν ἠθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀλήθειαν, ἥτις χαρακτηρίζει τοὺς κατοίκους, παρθενικὴν ὡραιότητα, καὶ ἐξαίσιον ἀφέλειαν· ὅθεν μένει ἐκστατικὸς βλέπων τόσον γενικὴν ἀγαλλίασιν καὶ ἀπολαύσεις τόσον καθαρὰς, καὶ ἤθη πατριαρχικὰ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν μεταδιδόμενα.

Εἰς τὴν Γερμανίαν γεννᾶται ὁ ἄνθρωπος μουσικὸς, εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν γίνεται· εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ ᾄσμα ψυχαγωγεῖ τὸν σπουδαστὴν εἰς τὰς νυκτερινὰς μελέτας του, ἀνακουφίζει τὸν ἐργάτην ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἡμέρας, τέρπει τὰ παιδία, θέλγει τοὺς νέους, καὶ παρηγορεῖ τοὺς γέροντας. Εἰς τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν τὰ δημοτικὰ ᾄσματα σμαφέρουσι παρὰ τὰ τῶν βορείων λαῶν· ἐπειδὴ ἐμπνέουσι πλειοτέραν εὐθυμίαν διευθυνόμενα εἰς τὰς αἰσθήσεις, καὶ ἔχουσιν ἠθικὴν ὀλιγώτερον ὑψηλήν. Ἀλλὰ τὰ ἁπλᾶ ταῦτα ᾄσματα γεννῶσιν ἐνίοτε ὑψηλὰς ἐννοίας· ὅθεν ἡ ἰδέα τοῦ Χριστιανικοῦ ἔρωτος καὶ τῆς αἰωνιότητος ἐκφράζεται μὲ τὰς ἁρμονικὰς φωνὰς ἀνθρώπων, ἀγροίκων μὲν καὶ ἀμαθῶν, τῶν ὁποίων ὅμως ἡ ψυχὴ κρύπτει πολύτιμον θησαυρὸν αἰσθημάτων.—ΑΝΘΟΛ. ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.